

รายละเอียดหน่วยการเรียนรู้: รายวิชารูปแบบ OBEM

รายวิชารูปแบบ OBEM (ที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของ Learning pathway)

รหัสรายวิชา ESS67107

ชื่อรายวิชา

(ภาษาไทย): การออกแบบการวิจัยทางสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม

(ภาษาอังกฤษ): Designing Research in Environmental Social Sciences

จำนวนหน่วยกิต: 1 หน่วยกิต 1 (1-0-3)

จำนวนเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ 15 ชั่วโมง

ประเภทของรายวิชา: วิชาบังคับเลือก

เงื่อนไขของรายวิชา (ถ้ามี):

1. รายวิชาที่บังคับก่อน: ESS67101 และ ESS67102
2. รายวิชาที่บังคับร่วม: ไม่มี
3. อื่นๆ (ระบุ): จำนวน 3 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาวิจัยทางสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน และกลุ่มวิชาภาคสนาม นักศึกษาต้องเลือกเรียนจำนวน แต่ละกลุ่มวิชาน้อยกว่า จำนวน 1 รายวิชา จากรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้จำนวน 3 รายวิชา โดยต้องเรียนให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำที่ระบุในแผนการศึกษา

คำอธิบายรายวิชา:

(ภาษาไทย): แนวคิดและหลักการออกแบบการวิจัยทางสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม การประยุกต์ใช้กระบวนการ Design Thinking ในการพัฒนางานวิจัย ขั้นตอนการทำความเข้าใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Empathize) การกำหนดโจทย์และประเด็นวิจัย (Define) การสร้างแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย (Ideate) การออกแบบวิธีวิจัยและเครื่องมือเก็บข้อมูล (Prototype) และการทดสอบปรับปรุง และพัฒนากรอบการวิจัย (Test) การเชื่อมโยงทฤษฎีสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อมกับคำถามวิจัยเชิงสร้างสรรค์ การออกแบบโครงการวิจัยที่ตอบโจทย์ปัญหาจริงของชุมชนและสังคม การคิดเชิงระบบ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการพัฒนากระบวนการวิจัยที่โปร่งใส มีจริยธรรม และสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(ภาษาอังกฤษ): Concepts and principles of research design in environmental social sciences; application of the Design Thinking process in research development; empathizing with stakeholders; defining research problems; ideating research concepts and hypotheses; prototyping research methods and data collection tools; testing and refining research frameworks; integration of environmental social science

theories with creative research inquiry; design of research projects addressing real-world socio-environmental issues; systems thinking; stakeholder participation; and development of transparent, ethical, and sustainability-oriented research processes.

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (Learning Outcome):

สามารถออกแบบการวิจัยทางสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อมโดยประยุกต์ใช้กระบวนการ Design Thinking อย่างเป็นระบบ และมีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส มีจริยธรรม ตอบโจทย์การพัฒนาอย่างยั่งยืนในบริบทสังคม-สิ่งแวดล้อม

รายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับรายวิชารูปแบบ OBEM:

ผู้เรียนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้กระบวนการ Design Thinking ในการสร้างสรรค์กรอบการวิจัย ตั้งแต่วิเคราะห์โจทย์ ออกแบบวิธีวิจัย สร้างต้นแบบ (Prototype) ทดสอบ และปรับปรุง เพื่อพัฒนาโครงการวิจัยที่น่าเชื่อถือ โปร่งใส และตอบโจทย์ความยั่งยืน ประกอบด้วย

K-Knowledge: มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการ Design Thinking (Empathize–Define–Ideate–Prototype–Test) มีความรู้เรื่องการออกแบบงานวิจัย (Research Design) ตั้งแต่การกำหนดโจทย์ การสร้างสมมติฐาน ไปจนถึงการวางแผนการเก็บข้อมูล

S-Skills: สามารถใช้วิธีคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาเชิงระบบในการออกแบบงานวิจัย และสร้างแบบจำลองหรือกรอบงานวิจัยเพื่อทดลองใช้และปรับปรุง

E-Ethics: ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัย (Research Ethics) ทั้งในด้านการเก็บ การใช้ และการเผยแพร่ข้อมูล

C-Characters: มีความรับผิดชอบ รอบคอบ และใส่ใจในรายละเอียดการประเมิน

เกณฑ์การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ (Rubric) สำหรับรายวิชารูปแบบ OBEM

ระดับ (Level)	คำอธิบายความสามารถเพื่อใช้ในการประเมินผลผู้เรียน (Performance Criteria)
Level 1	ไม่สามารถออกแบบโครงการวิจัยโดยใช้กระบวนการ Design Thinking ได้อย่างถูกต้อง ขาดความเข้าใจหลักการทั้งห้าขั้นตอน (Empathize–Define–Ideate–Prototype–Test) ไม่สามารถกำหนดโจทย์ วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย หรือสมมติฐานได้อย่างเหมาะสม ขาดความสามารถในการออกแบบวิธีวิจัยหรือเครื่องมือเก็บข้อมูล ไม่สามารถสร้างต้นแบบหรือกรอบการวิจัยได้ รายงานงานวิจัยไม่เป็นระบบ และไม่แสดงความตระหนักด้านจริยธรรมการวิจัยหรือความรับผิดชอบต่อการทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
Level 2	สามารถออกแบบโครงการวิจัยโดยใช้ Design Thinking ได้บางส่วน แต่ยังไม่สมบูรณ์ ขาดความเชื่อมโยงกับปัญหาหรือบริบทจริง การกำหนดโจทย์ วัตถุประสงค์ แนวคิด หรือสมมติฐานยังไม่ชัดเจน การออกแบบวิธีวิจัยและเครื่องมือเก็บข้อมูลยังมีข้อจำกัด การสร้างต้นแบบหรือ

	กรอบงานวิจัยยังไม่สามารถนำไปใช้จริง การอ้างอิงหลักจริยธรรมการวิจัยหรือการจัดการข้อมูลยังไม่เหมาะสม และแสดงความใส่ใจต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นในระดับต่ำ
Level 3*	สามารถออกแบบโครงการวิจัยโดยใช้กระบวนการ Design Thinking ได้ในระดับพื้นฐาน แม้ยังมีข้อบกพร่องบางส่วน เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์หรือคำถามวิจัยยังไม่ชัดเจน การเชื่อมโยงทฤษฎีหรือบริบทพื้นที่ยังไม่ครบถ้วน การออกแบบวิธีวิจัยและเครื่องมือเก็บข้อมูลยังอยู่ในระดับทั่วไป สามารถสร้างต้นแบบหรือร่างกรอบการวิจัยได้ แต่ยังต้องพัฒนารายงานโครงการมีความสมเหตุสมผลในภาพรวม แสดงความตระหนักด้านจริยธรรมในระดับพื้นฐาน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ แม้อาจยังไม่ต่อเนื่อง
Level 4	สามารถออกแบบโครงการวิจัยโดยใช้ Design Thinking ได้ตรงตามหลักการและขั้นตอนอย่างเหมาะสม มีความเชื่อมโยงกับบริบทสังคม-สิ่งแวดล้อม สามารถกำหนดโจทย์ วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย สมมติฐาน และวิธีการเก็บข้อมูลได้อย่างค่อนข้างชัดเจน สามารถเลือกใช้วิธีวิจัยและเครื่องมือได้อย่างเหมาะสม สร้างต้นแบบกรอบการวิจัยที่นำไปทดลองใช้จริงได้ รายงานผลการออกแบบโครงการได้อย่างเป็นระบบ มีการคำนึงถึงจริยธรรมและความโปร่งใส แสดงความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
Level 5	สามารถออกแบบโครงการวิจัยทางสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อมโดยประยุกต์ Design Thinking ได้อย่างครบถ้วน มีความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และสอดคล้องกับบริบทสังคม-สิ่งแวดล้อม สามารถกำหนดโจทย์ วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย สมมติฐาน วิธีการ และกิจกรรมที่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ออกแบบวิธีวิจัยและเครื่องมือเก็บข้อมูลได้อย่างแม่นยำและเป็นมืออาชีพ สร้างต้นแบบหรือกรอบการวิจัยที่สามารถนำไปทดลองและปรับปรุงเพื่อใช้งานจริงได้ รายงานผลได้อย่างโปร่งใสตามมาตรฐานวิชาการ ปฏิบัติตามจริยธรรมการวิจัยอย่างเคร่งครัด และสะท้อนความเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่อสูง และมุ่งเน้นการพัฒนาความยั่งยืน